

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119228651
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:6119228651.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobcu T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., U. O. XX, zastúpeného JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Slovenská 69, proti žalovanému L. U., so sídlom V., U., o náhradu škody s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 06.11.2019, č. k. 11C/26/2019 - 110 jednohlasne takto

rozhodol:

Mení rozsudok a ukladá žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 1.240,20 eur s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5 % ročne od 16.11.2018 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol, vyslovil, že žalobca nemá nárok na náhradu trov a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobca dňa 21.03.2018 spadol na schodoch vedúcich do budovy súp. č. XXXX, zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. P., na O. U., P. a nie sporné, že túto budovu vlastní žalovaný.

3. Dňa 06.06.2018 vypracoval U.. P. B. - všeobecný lekár žalobcu, lekársky posudok o bolestnom v dôsledku úrazu zo dňa 21.03.2018 pri budove žalovaného. Uvádza sa v ňom, že žalobca bol práceneschopný od 22.03.2018 do 22.04.2018 a lekár bolestné v súvislosti s týmto úrazom žalobcu vyčíslil na 65 bodov. Súd prvej inštancie zistil, že schody, na ktorých došlo k pádu žalobcu, boli sčasti zľadovateľé. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že žalovaný dňa 31.12.2004 uzavrel so spoločnosťou D. Y. zmluvu o nájme, ktorou túto budovu, vrátane všetkých jej súčastí prenajal tejto spoločnosti na dobu neurčitú a poukázal na čl. VI. zmluvy, v ktorej boli dohodnuté práva a povinnosti zmluvných strán, medzi iným aj povinnosť nájomcu vykonávať pravidelnú opravu a údržbu prenajatých vecí vrátane letnej a zimnej údržby prístupových a obslužných komunikácií a zelene. Súd prvej inštancie sa prioritne vyprával s vecnou pasívnou legitimáciou v tomto spore. Nezistil žiadnu právnu normu, ktorá by stanovovala vlastníčkovi budovy povinnosť súvisiacu so zimnou údržbou. Do úvahy tak prichádza posúdenie, či žalovaný neporušil prevenčnú povinnosť uvedenú v § 415 Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaný budovu aj s pozemkami prenajal tretej osobe, čo znamená, že právo na jej užívanie prešlo z vlastníka na nájomcu. Žalovaný teda stratil právo budovu užívať, nepochybne jej súčasťou sú aj schody do budovy, a preto ani technicky, či právne nemôže mať povinnosť vykonávať jej zimnú údržbu, teda bežnú dennodennú údržbu spojenú s jej užívaním. Vlastník v prípade

nájmu má totiž len povinnosť udržiavať budovu v stave spôsobilom na dohodnuté užívanie podľa § 664 Občianskeho zákonníka, pod čo bežná, najmä denná zimná údržba nespadá, čo je aj logické, keď vlastník sa často nachádza mimo obce či mesta, kde je nehnuteľnosť. Súd prvej inštancie vyjadril nesúhlas s tým, že žalovaný ako vlastník nehnuteľnosti zodpovedá za všetku škodu súvisiacu s jeho budovou, ak ju neužíva, ale ju prenajme, keď povinnosť vykonávania bežnej údržby bola zmluvne stanovená nájomcovi. Za týchto okolností nemožno prijať záver o porušení prevenčnej povinnosti, ktorá v Občianskom zákonníku § 415 nie je konkretizovaná, a preto jej posúdenie závisí od konkrétnych okolností prípadu. Dospel tak k záveru, že v danom prípade zodpovednosť za stav budovy z pohľadu zabezpečenia riadnej zimnej údržby je daná na nájomcovi a nie na žalovanom ako vlastníkovi budovy. Na podporu tohto záveru poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR 25Cdo 450/2016, v ktorom sa riešil prípad náhrady škody v dôsledku vytopenia bytu prasknutou hadičkou do splachovača WC, nárok bol uplatnený voči vlastníkovi bytu, hoci ten byt prenajal a súdy dospeli k záveru, že pasívne legitimovaným má byť nájomca bytu a nie vlastník. Najvyšší súd ČR v tejto súvislosti uviedol, že povinnosť predísť vzniku škody neznamena povinnosť predvídať každý v budúcnosti možný vznik škody. Zdôraznil, že pri posudzovaní prevenčnej povinnosti vlastníka budovy je potrebné rozlišovať, či ide o škodu plynúcu z technického stavu budovy ako stavby, pretože ten má stále povinnosť zabezpečiť a udržiavať vlastník, a to aj pri nájme alebo či ide o nedôsledné vykonanie už spomínanej dennej údržby, za ktorú vlastník stavby nemôže zodpovedať, pretože objektívne ju ani nemôže realizovať. K námietke žalobcu, že prípadná nájomná zmluva ani nie je verejne prístupná, a teda nemal možnosť sa dozvedieť kto je nájomcom budovy, prvoinštančný súd zdôraznil, že pre uplatnenie nároku na náhradu škody je pre začatie plynutia dvojročnej premlčacej doby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka rozhodujúce, kedy sa poškodený dozvie o osobe škodcu, nielen o výške škody a až po získaní poznatkov o nájomcovi budovy a obsahu nájomnej zmluvy mu začína plynúť subjektívna premlčacia doba so zdôraznením, že pri škode na zdraví neplatí objektívna premlčacia doba.

5. Z toho dôvodu pre nedostatok vecnej pasívnej legitímácie žalovaného žalobu zamietol. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 257 CSP. Uviedol, že v celom rozsahu bol v konaní úspešný žalovaný, súd však zohľadnil výnimočné okolnosti prípadu spočívajúce v tom, že súd mal za preukázané, že k zraneniu žalobcu došlo pri jeho páde na schodoch budovy patriacej žalovanému, nesporná bola aj výška škody a žaloba bola zamietnutá len z dôvodu jej právneho posúdenia pre nedostatok pasívnej legitímácie a pri neexistujúcej ustálenej rozhodovacej praxe súdov pri týchto nárokoch.

6. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie, alternatívne navrhol rozsudok zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené. Poukázal na to, že dôsledku nedostatočnej zimnej údržby nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného, sa na schodoch do jeho nehnuteľnosti pošmykol a spadol. V dôsledku toho utrpel škodu na zdraví, ktorej výšku žalovaný nerozporoval a poukázal na ust. § 415 Občianskeho zákonníka. Má za to, že žalovaný ako vlastník budovy má povinnosť vykonať také opatrenia, aby sa zamedzilo vzniku škôd, vrátane povinnosti zabezpečiť riadnu zimnú údržbu prístupu do nehnuteľnosti. Má za to, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka nevyplýva, že by sa vlastník nehnuteľnosti mohol zbaviť svojej povinnosti starať sa o svoju nehnuteľnosť a následne aj zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením tejto povinnosti tým, že uzatvorí nájomnú zmluvu. Nájomnou zmluvou sa prenecháva právo užívať nehnuteľnosť nájomcovi, avšak podľa žalobcu sa touto zmluvou nemožno zbaviť povinnosti zabezpečiť nehnuteľnosť tak, aby jej stav nespôsobil škodu inému, a aby sa tým zbavil vlastník svojej zákonnej povinnosti starať sa o nehnuteľnosť. Ani to, že prenajímateľ a nájomca sa dohodli, že zimnú údržbu bude zabezpečovať nájomca, nezbavuje žalovaného zodpovednosti za stav svojej nehnuteľnosti. Uvedené neznamena, že sa týmto spôsobom zbavil zodpovednosti za stav svojej nehnuteľnosti. Má za to, že ak nájomca túto zmluvou dojednanú povinnosť zanedbal a vlastníkovi vznikne povinnosť nahradiť škodu, môže si z titulu porušenia jeho povinnosti zakotvenej v nájomnej zmluve uplatniť voči nájomcovi regresný nárok. Pokiaľ by sa akceptoval právny názor súdu prvej inštancie, vlastníci nehnuteľností namiesto zabezpečenia často nákladnej zimnej údržby ich nehnuteľností, by ich mohli prenajať rôznym, napr. nemajetným subjektom, a tým by sa podľa súdu zbavili zodpovednosti za ich stav. V prípade škody by sa tak poškodený dostal do pozície, že vymoženie akejkoľvek škody by bolo reálne nemožné a takýto stav je podľa jeho názoru neprijateľný. Nehnuteľnosti sú prenajímané často aj viacerým subjektom a potom vzniká otázka, ktorý nájomca by zodpovedal za takúto škodu. To, že vlastník nehnuteľnosti sídli mimo územia miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť nemá význam a nie je zrejmé, z akého zákonného ustanovenia súd prvej inštancie pri tomto zdôvodnení vychádzal. Myslí si, že na vec nemožno aplikovať závery rozsudku NS ČR sp. zn. 25Cdo/450/2016, keď údržba súčastí (prasknutá hadička do splachovača

WC) patrí medzi drobné opravy v byte, ktoré podľa § 687 ods. 2 OZ zabezpečuje nájomca. Ide teda o skutkovo odlišný prípad nepoužiteľný v tomto konaní. Na základe týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v ust. § 379 a nasledujúcich zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadom akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, avšak zo zistených skutočností neprijal správny právny záver. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenil postupom podľa § 388 CSP z nasledovných dôvodov.

11. Žalobca si v tomto konaní uplatnil nárok na náhradu škody z dôvodu jeho ublíženia na zdraví, ku ktorému došlo pošmyknutím na zľadovateľom povrchu schodov vedúcich ku chodníku z budovy, ktorej vlastníkom je žalovaný (LV č. XXXX, kat. úz. P.).

12. Žalovaný dňa 31.12.2004 so spoločnosťou D. Y., uzavrel zmluvu o nájme č. N. XX/XXXX, ktorou túto nehnuteľnosť - budovu súp. č. XXXX, nachádzajúcu sa v P. O., prenajal so všetkými jej súčasťami a konkrétnymi pozemkami na dobu neurčitú. Je tiež zrejmé, že v čl. VI. sa prenajímateľ - žalovaný a nájomca dohodli okrem iného aj o povinnosti nájomcu vykonávať pravidelnú opravu a údržbu prenajatých vecí, vrátane letnej a zimnej údržby prístupových a obslužných komunikácií a zelene.

13. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

14. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

15. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka, vlastníkom je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

16. Vecná, či už aktívna alebo pasívna legitímácia je stav plynúci z hmotného práva, podľa ktorého strana je subjektom práv či povinností, ktoré sú predmetom konania. Nedostatok pasívnej legitímácie strany je dôvodom pre zamietnutie žaloby, pričom súd v tomto smere nie je viazaný poučovacou povinnosťou stanovenou v ust. § 160 CSP. Preskúmanie vecnej legitímácie je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu.

17. Vlastnícke právo je najvýznamnejším vecným právom, definíciu ktorého obsahuje priamo zákon. Vlastníctvom treba rozumieť právo ovládať vec, najmä ju držať, užívať, požívať a nakladať s ňou vlastnou mocou. V žiadnom inom predpise súkromného práva sa neobjavuje úprava obsahujúca definíciu a obsah vlastníckeho práva, preto z tohto ustanovenia treba vychádzať pri posudzovaní akejkoľvek otázky spojenej s vlastníctvom, bez zreteľa na to, o aký právny vzťah ide.

18. V prejednáwanej veci nebolo sporné, že žalovaný je vlastníkom budovy, na schodoch ktorej žalobca pádom utrpel zranenia popísané v lekárskom posudku o bolestnom zo dňa 06.06.2018. Je pravdou, že žalovaný túto nehnuteľnosť prenechal do užívania inému subjektu - nájomcovi, avšak táto skutočnosť bez ďalšieho neznamená vylúčenie pasívnej legitímácie žalovaného ako vlastníka danej nehnuteľnosti. Vlastník nehnuteľnosti je nepochybne oprávnený disponovať s predmetom svojho vlastníctva čo obsahuje, ako už bolo spomínané, aj jeho právo prenechať užívanie nehnuteľnosti

nájomcovi, ktorý podľa dohody bude vykonávať jej komplexnú údržbu a opravu, avšak táto okolnosť vlastníka nezbučuje povinnosti zabezpečiť nehnuteľnosť tak, aby jej stav nespôsobil inému škodu. Uzatvorením nájomnej zmluvy aj s dohodou o údržbe nehnuteľnosti, vlastníka môže zabezpečiť realizáciu tejto svojej povinnosti iným subjektom, čo však nemôže vylúčiť jeho zodpovednosť za vzniknutú škodu, ak údržba nebola dostatočná a inému vznikla škoda na zdraví alebo jeho majetku. Odvolací súd nespochybňuje argumentáciu prvoinštančného súdu v zmysle tom, že aj nájomca nehnuteľnosti môže byť pasívne legitimovanou stranou v spore z titulu zodpovednosti za škody, ktoré vznikli v dôsledku jej nedostatočnej údržby. Avšak zodpovednosť žalovaného ako vlastníka tejto nehnuteľnosti (budovy) nemožno vylúčiť, ani keby prichádzala do úvahy aj zodpovednosť iného subjektu (rozsudok NS ČR 25Cdo 104/2004).

19. Uzatvorenie nájomnej zmluvy s presne špecifikovanou povinnosťou nájomcu pokiaľ ide o vykonávanie údržby a opráv nehnuteľnosti, je právnym vzťahom medzi účastníkmi tohto právneho úkonu, z porušenia ktorého je prenajímateľ (vlastník nehnuteľnosti) oprávnený uplatňovať z toho plynúce zákonné (napr. regresné) nároky. Nemožno tiež opomenúť, že prijatie záveru o výlučnej zodpovednosti nájomcu nehnuteľnosti, by mohlo mať za následok aj neprímerané sťaženie prístupu poškodeného k uplatneniu jeho nárokov v súdnom konaní. V tejto súvislosti nemožno vylúčiť, že poškodený nemá vedomosť, že nehnuteľnosť je predmetom nájomného vzťahu s treťou osobou, prípadne výnimočnou nie je ani situácia, keď práve objekt administratívnej budovy jej vlastníka prenajme viacerým nájomcom a charakter ich vzájomných vzťahov tak môže byť pre poškodeného obtiažne zistiteľný.

20. Ust. § 415 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje na všetkých účastníkov občianskoprávných vzťahov bez ohľadu na to, či ide o osoby fyzické alebo osoby právnické a povinnosť z neho vyplývajúca je povinnosťou právnou. Pod tento pojem je subsumovaná požiadavka dodržiavania zákonných ustanovení a zmlúv, ako aj požiadavka takého konania, ktoré nemá za následok vznik škôd na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Ak niektorý účastník občianskoprávného vzťahu neplní svoju všeobecnú prevenčnú povinnosť plynúcu z ust. § 415 OZ, treba vyvodiť, že si neplní svoju právnú povinnosť, koná teda protiprávne a zodpovedá za škodu vzniknutú v príčinnej súvislosti s týmto opomenutím.

21. Povinnosť postupovať tak, aby nedochádzalo ku škodám, znamená pre vlastníka nehnuteľnosti povinnosť užívať a spravovať svoj majetok tak, aby jeho stav nespôsobil škodu inému, a teda dbať aj o to, aby na jeho nehnuteľnosti boli prevedené opatrenia zamedzujúce či znižujúce možnosť vzniku škody na zdraví, na majetku a iných hodnotách. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvádzané dôvody vyhodnotil, že v prejednávanej veci je daná vecná pasívna legitimácia žalovaného ako vlastníka nehnuteľnosti - budovy, na schodoch ktorej v dôsledku pádu, došlo k ublíženiu na zdraví žalobcu.

22. Odvolací súd v ďalšom poukazuje na skutkový stav zistený súdom prvej inštancie pokiaľ ide o skutkové okolnosti prejednávanej veci, ktoré zo strany žalovaného relevantne spochybnené neboli. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dňa 21.03.2018 došlo k pošmyknutiu žalobcu na schodoch vedúcich do budovy súp. č. XXXX, ktorá sa nachádza v P. O., vlastníkom ktorej je žalovaný.

23. V dôsledku pádu žalobca utrpel zranenia, a to pomliaždenie hrudnej steny vľavo z fisúrou X.. rebra, pomliaždenie ľavého stehna, ľavého kolena a pravého predlaktia, čo konštatoval lekár nasledujúci deň, ako to vyplýva z lekárskej správy H. O.. zo dňa 22.03.2018. V nej je uvedené aj to, že pacient - žalobca, deň predtým spadol na schodoch.

24. To, že sa žalobca skutočne nachádzal v lokalite O. U., v čase od 14.20 hod. do 17.12 hod. vyplynulo aj z prepisu jeho GPS aplikácie.

25. Žalobca pripojil k žalobnému návrhu aj fotodokumentáciu miesta, kde došlo k jeho úrazu, na jednej z týchto fotografií je zachytené zábradlie pred spomínanou budovou so zvyškami námrazy, na ďalších fotografiách sú zachytené schody, z ktorých však nie je zrejmé, či ide o námrazu alebo škvŕny iného charakteru a nebolo možné ani identifikovať, či ide o schody patriace k predmetnej budove.

26. Podľa zistení súdu prvej inštancie však tieto pochybnosti boli odstránené výpoveďou žalobcu a výpoveďou svedka U. B., z ktorých jednoznačne vyplynulo, že žalobca bol na obchodnom rokovaní u spomínaného svedka, po jeho ukončení a odchode sa vrátil asi o 10 minút rozrušený a so známami zranení a poškodeného oblečenia. Následne svedok so žalobcom ohliadol miesto jeho pádu a zároveň

potvrdil, že schody, po ktorých schádzal žalobca, boli zľadovatelé. Žalobca aj menovaný svedok tiež potvrdili, že v konaní predložená fotodokumentácia bola vyhotovená ihneď po páde žalobcu, ktorý zároveň aj vysvetlil dôvod návštevy lekára nasledujúci deň, mimo miesta svojho bydliska so zdôvodnením, že v M. má firmu a lekára navštívil nasledujúci deň pre stupňujúce sa bolesti.

27. Dňa 06.06.2018 vypracoval U.. P. B. - všeobecný lekár žalobcu lekársky posudok o jeho bolestnom, v dôsledku úrazu z 21.03.2018 pri budove žalovaného, v ktorom sa uvádza, že žalobca bol práceneschopný od 22.03.2018 do 22.04.2018. Lekár jeho bolestné určil rozsahom 65 bodov, náhrada za jeden bod predstavuje 19,08 eur, čím celková výška náhrady za bolesť v danom prípade je vyjadrená sumou 1.240,20 eur, ktorú žalovaný v konaní nerozporoval. Žalobca má tak nárok na náhradu za bolesť podľa takto predloženého lekárskeho posudku v súlade s § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z. z. v znení platnom k 21.03.2018.

28. Žalobca si vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu škody na zdraví uplatnil písomným podaním zo 07.11.2018, na ktorý žalovaný reagoval listom z 15.11.2018 a nárok žalobcu neuznal. Je zrejmé, že súčasťou výzvy žalobcu na zaplatenie vzniknutej škody bol aj lekársky posudok o bolestnom a lekárska správa zo dňa 22.03.2018. Od 16.11.2018 sa tak žalovaný dostal do omeškania, v dôsledku čoho žalobcovi popri istine 1.240,20 eur patria aj úroky z omeškania (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov).

29. So zreteľom na všetky uvádzané dôvody odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 1.240,20 eur s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5 % ročne od 16.11.2018 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

30. O trovách celého konania rozhodol odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a nasl. CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok konania má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu vzniknutých trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).